

תני: קדשי המזבח מוציאין את הראוי להן מקדשי [המזבח]. – אמר רבי יוסא בירבי חנינא: כני מתניתה: קודשי המזבח מוציאים את הראוי להם מקודשין] בדק הבית. אין קדשי בדק הבית מוציאין את הראוי להן מקדשי המזבח. – והא תנינן: כלי שמצאו בו צורך לבדק הבית מניחין אותו, והשאר נמכרין ודמיהן נופלין ללשכת בדק הבית! – אמר רבי חזקיה: כני מתניתא: לצורך לשכת בדק הבית.

אור ל'שרים

ומקשים: **והא תנינן:** – והרי שנינו (במשנה כאן בעניין מי שהוא מתנדב כלי למקדש): **כלי שמצאו בו צורך לבדק הבית מניחין אותו** – לצורכי בדק הבית, והשאר – שאר הכלים שאין בהם צורך לבדק הבית, **נמכרין** – מוכרים אותם, ודמיהן נופלין ללשכת בדק הבית – ללשכה שנותנים בתוכה כל קודשי בדק הבית! – מדברי המשנה משמע, שכלים שאין צורך בהם לבדק הבית, אף שיש צורך בהם למזבח, נמכרים ודמיהם נופלים ללשכת בדק הבית, ואין מוציאים אותם מקודשי בדק הבית כדי להשתמש בהם למזבח, שלא כדברי הברייתא. ומציעים פירוש למשנה (בתגובה לקושיה): **אמר רבי חזקיה (אמורא ארץ ישראלי בדור הרביעי): כני (=כן היא) מתניתא:** – כך היא המשנה (המקור התנאי, והוא המשנה כאן): **לצורך לשכת בדק הבית** (ב"שרידי הירושלמי": 'לצורך בדק הבית'. ובנוסח הבבלי של מסכת שקלים: 'ללשכת בדק הבית'. ונראה שצריך לומר: 'צורך ללשכת בדק הבית') – יש לפרש את המשנה שאמרה "כלי שמצאו בו צורך לבדק הבית מניחין אותו", שכלי שמצאו בו צורך ללשכת בדק הבית, בין אם יש צורך בו לבדק הבית (כלי העשוי לשמש לצורך כלשהו במקדש), ובין אם אין צורך בו לבדק הבית אבל יש צורך בו למזבח (כלי העשוי לשמש ככלי שרת), מניחים אותו, מה שיש צורך בו לבדק הבית – משתמשים בו לבדק הבית, ומה שאין צורך בו לבדק הבית אבל יש צורך בו למזבח – משתמשים בו למזבח, והשאר שאין צורך בהם לא לבדק הבית ולא למזבח נמכרים ודמיהם נופלים ללשכת בדק הבית.

☆☆☆

בירושלמי (כאן) או 'עשה' בעברית, והיא מציינת על פי רוב מתן תרומה כספית. מקור אחר המזכיר תרומת חכם לבניין כלשהו הוא הירושלמי פיאה ז,ד המספר שרבי חנניה בנה בית מדרש בציפורי בכסף שהרוויח מעסקה.

☆☆☆

במשנה שנינו: "כלי שמצאו בו צורך לבדק הבית מניחין אותו, והשאר נמכרין ודמיהן נופלין ללשכת בדק הבית". מציעים ברייתא: **תני:** – שונה (התנא) / שנוי (שנויה ברייתא): **קדשי המזבח מוציאין את הראוי להן מקדשי [המזבח]** – המשך הברייתא מובא להלן.

ומציעים הגהה לברייתא: **אמר רבי יוסא בירבי חנינא (אמורא ארץ ישראלי בדור השני): כני (=כן היא) מתניתה:** – כך היא המשנה (הברייתא): **קודשי המזבח מוציאים את הראוי להם מקודשי** (המוסגר הושלם על פי "שרידי הירושלמי". בדומה לכך גם בנוסח הבבלי של מסכת שקלים) **[בדק הבית]** – כך יש להגיה את הברייתא. ופירוש הברייתא הוא: דברים שהוקדשו לבדק הבית והם ראויים למזבח, אם יש צורך להשתמש בהם למזבח – מוציאים אותם מקודשי בדק הבית כדי להשתמש בהם למזבח.

ומציעים את המשך הברייתא: **אין** (בנוסח הבבלי של מסכת שקלים אין מילה זו) **קדשי בדק הבית מוציאין את הראוי להן מקדשי המזבח** – דברים שהוקדשו למזבח והם ראויים לבדק הבית, אף שיש צורך להשתמש בהם לבדק הבית – אין מוציאים אותם מקודשי המזבח כדי להשתמש בהם לבדק הבית.